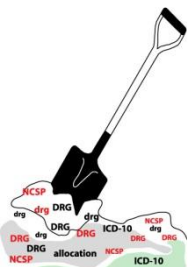

Är det svårt att koda diabetes mellitus?

Se även Socialstyrelsen:
Anvisningar för diagnos- och åtgärdskodning med ICD-10-SE och KVÅ

Olafr Steinum
RDK 12 mars 2026

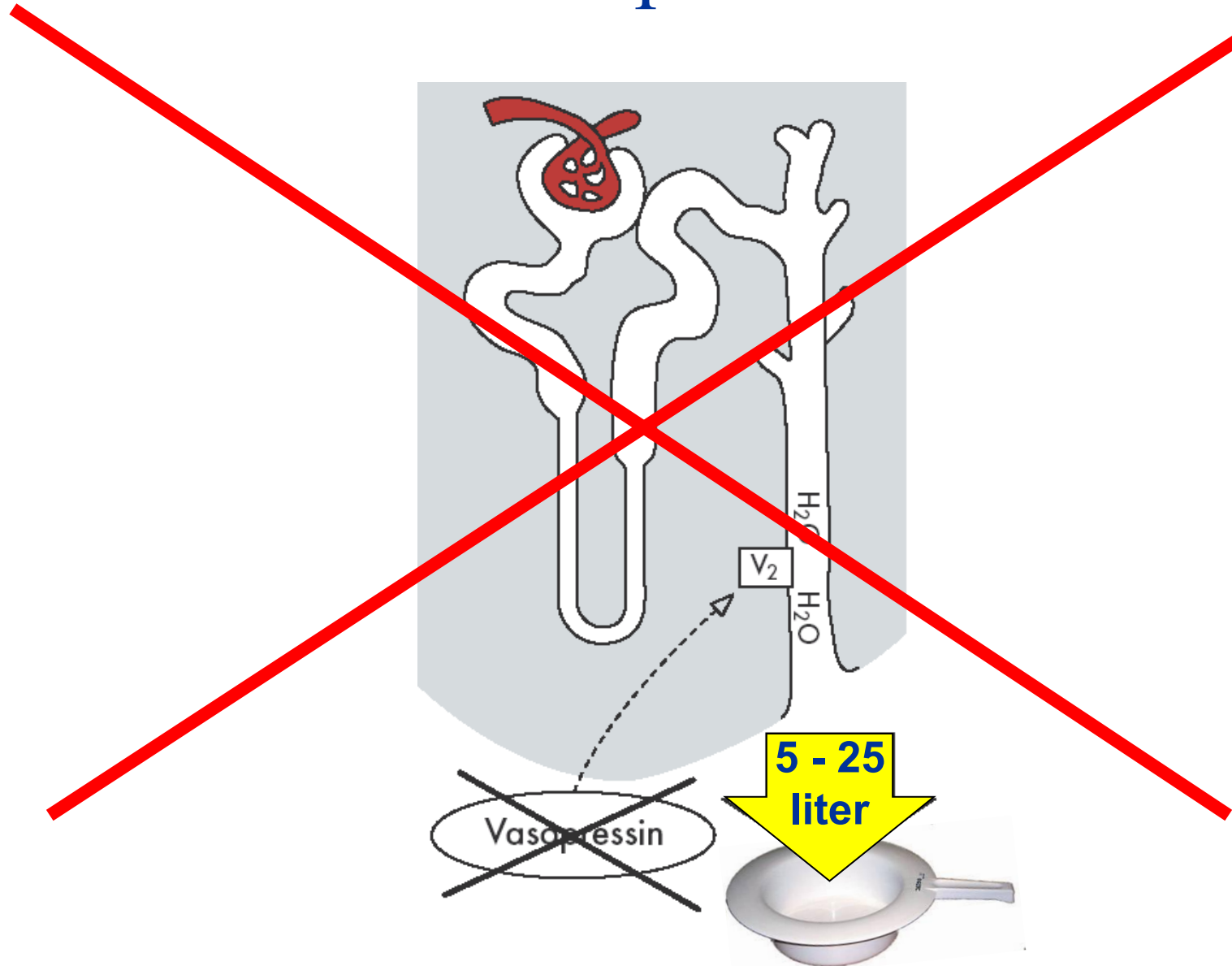
Är det svårt att koda diabetes mellitus?

Nja....

Kapitel IV Endokrina och metabola sjukdomar

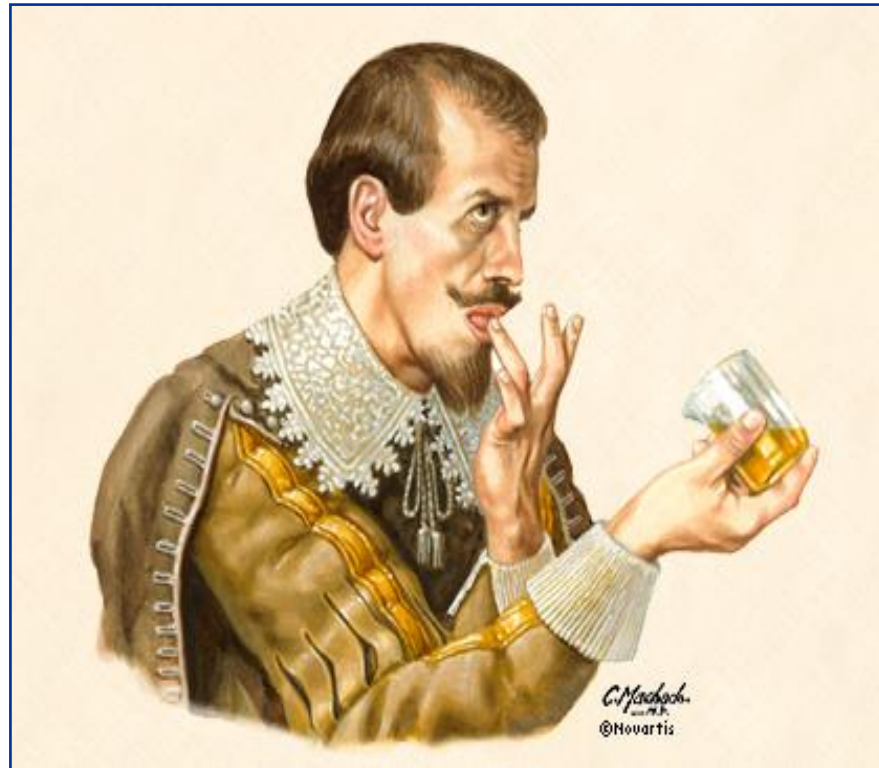
- Endokrina
 - Sköldkörteln
 - **Diabetes mellitus**
- Metabolism och elektrolytrubbningar
- Postoperativa tillstånd

Diabetes insipidus E23.2

Diabetes mellitus = honungssöt urin

Diabetes myntades av grekiska läkaren Aretaios på 100-talet e.Kr. Ordet διαβαίνειν, diabaínein betyder “rinna genom/genompasserande” och syftar på stora mängder urin. På 1600-talet ansåg den engelska läkaren Thomas Willis att sjukdomen borde heta Diabetes mellitus (latin: honungssöt) då man upptäckte att urinen smakade sött.

Diabetes mellitus

Är en grupp av metaboliska sjukdomar som alla innebär hyperglykemi (högt blodsocker)

Beror på:

- A. Minskad Insulinutsöndring
- B. Minskad insulin effekt
- C. En kombination av båda

Leder till kroniskt högt blodsocker

- negativa långtidseffekter som ger skador på sikt

Blodkärl

Ögon Nerver Njurar Hjärta Hjärna Skelett Leder ... m fl

American Diabetes Association

Etiologisk klassifikation av problem avseende glukosomsättningen

Type 1 (Beta-cell destruction, usually leading to absolute insulin deficiency)

**Autoimmune- mediated
Idiopathic**

Type 2 (From predominant insulin resistance with relative insulin deficiency to a predominantly secretory defect with insulin resistance)

Other Specific Types

- **Genetic Defects of Beta-Cell Function, eg HNF-4-alpha, glukokinase gene, HNF-1-alpha, IPF-1, HNF-1-beta, NeuorD1, mtDNA**
- **Genetic Defects in Insulin Action, eg Type A Insulin Resistance**
- **Diseases of the Exocrine Pancreas**
- **Endocrinopathies**
- **Drug or Chemical Induced**
- **Infectious, example: Congenital rubella**
- **Uncommon Forms of Immune-Mediated Diabetes, example: “Stiff Man” Syndrome**
- **Other Genetic Syndromes, sometimes associated with Diabetes**

Gestational Hyperglycaemia

Diabets mellitus – indelning i ICD-10

Typ 1 – **E10.-**

Typ 2 – **E11.-**

Andra typer (kodas under **E13.-**)

MODY (Maturity Onset Diabetes in Young)

Typ A resistens

Exokrina pankreassjukdomar

Läkemedels- eller droginducerad

Infektionsutlöst diabetes mellitus – Rubella (Röda hund)

“Stiff Man” Syndrome – har ofta diabetes mellitus

Graviditetsdiabetes

Ospecificerad diabetes **E14.-**

Diabetes mellitus typ 1 E10.-

Beror på destruktions av β -cellerna i bukspottkörteln

- Autoimmun – Typ 1A (ICA-ak, GAD-ak)
- Idiopatisk – Typ 1B

Patienten får en insulinbrist

Utan insulintillförsel dör patienten!

Insulinberoende Diabetes mellitus

Innefattar: Diabetes

- brittle
- juvenil typ
- ketosbenägen

Insulin-dependent diabetes mellitus (IDDM)

Diabetes mellitus typ 2 E11.-

Hyperglykemi med varierande grad av insulindysfunktion och insulinresistens

Risken ökar med graden av övervikt

Innefattar: Diabetes (adipös, nonadipös):

- icke ketotisk
- vuxen typ

Ej insulinberoende diabetes hos ungdom ?? Se E13.- MODY!

Non-insulin-dependent diabetes mellitus (NIDDM)

Ej insulinberoende Diabetes mellitus

Diabetes mellitus typ 2

Metabola syndromet

Metabola syndromet med sina delkomponenter kan föreligga upp till 10 år innan hyperglykemi uppträder.

1. Central obesitas, d v s central fetma, är obligat och därmed viktigast. Det finns en tydlig koppling till insulinresistens - ju mer bukfetma, desto mer insulinresistens. Central obesitas hos kvinnor är midjemått > 80 cm, hos män > 94 cm.

2. Dessutom krävs minst 2 av följande punkter:

- Triglycerider > 1,7 mmol/l
- HDL < 1,3 mmol/l för kvinnor, < 1,0 mmol/l för män
- Blodtryck > 130/85 mm Hg eller antihypertensiv behandling
- Faste-P-glukos > 5,6 mmol/l
eller IGT (Impaired Glucose Tolerance) eller diabetes mellitus typ 2

Metabola syndromet har ingen egen kod i ICD-10-SE

Utesluter vid kodning E10 – E14 (inkl Diabetes mellitus typ 1 och typ 2)

Diabetes (vid):

- graviditet, förlossning och under barnsängstid (O24.-)
- neonatal (P70.2)
- näringsbristrelaterad (E12.-)

Glukosuri:

- renal (E74.8)
- UNS (R81) Hypoinsulinism efter kirurgiska ingrepp (E89.1)
- Patologisk glukostolerans (R73.0)

Diabetes mellitus E10-E14

Tilläggskod kan användas för att ange orsakande läkemedel om läkemedelsutlöst (kapitel 20)

- E10 Diabetes mellitus typ 1
 - Insulinberoende Diabetes Mellitus
- E11 Diabetes mellitus typ 2
 - Ej insulinberoende Diabetes Mellitus

Insulinbehandlad diabetes är inte
det samma som insulinberoende

Diabetes mellitus i ICD-10

- Huvudkategorierna på 3 position (tecken) för diabetes mellitus E10-E14 har fokus grundsjukdomen
- Undergrupperna på 4 position (tecken) omtalar
 - Akuta metaboliska komplikationer
 - Kroniska organkomplikationer

- som tilläggsfenomen

Diabetes med **akuta** metaboliska komplikationer

- **Hyperosmolär:**
Högt glukos. Högt S-Na⁺ och S-K⁺. Dehydrerad.
Inte ketonkroppar.
- **Ketoacidosis:**
Vanligast vid Typ 1. Ketonuri. Insulinbrist.
Inte nödvändigtvis högt blodglukos.
Snabbt förlopp.
- **Laktoacidosis:**
I första hand Typ 2. Förbränning av fett,
mjölksyraanhopning.
Långsamt förlopp

Diabetes mellitus E10-E14

Följande obligatoriska fjärdepositioner används för kategorierna E10-E14:

Fokus är på Diabetessjukdomen

**Akuta
diabetes-
komplika-
tioner**

.0 Med koma

Diabetiskt:

- hyperosmolärt koma
- hypoglykemiskt koma
- koma med ketoacidosis
- koma utan ketoacidosis
- Hyperglykemiskt koma UNS

.1 Med ketoacidosis

Diabetisk:

- acidosis utan uppgift om koma
- ketoacidosis utan uppgift om koma

.2† Med njurkomplikationer

.3† Med ögonkomplikationer

- Diabeteskatarakt (H28.0*)
- Diabetesretinopati (H36.0*)

**Kroniska
diabetes-
komplika-
tioner**

Ketoacidosis:

högt blodsocker,
frisättning av ketoner i blodet som gör
blodet surt; livshotande tillstånd som
kan utvecklas mkt snabbt

Diabetes mellitus E10-E14 forts.

Fokus är på Diabetessjukdomen

Kroniska diabetes- komplika- tioner

.4† Med neurologiska komplikationer

Diabetes med:

autonom neuropati (G99.0*)

autonom polyneuropati (G99.0*)

mononeuropati (G59.0*)

polyneuropati (G63.2*)

.5 Med perifera cirkulationsrubbingar

Perifer diabetesangiopati† (I79.2*)

.6 Med andra specificerade komplikationer

Diabetisk artropati† (M14.2*)

Diabetisk neuropatisk artropati† (M14.6*)

Diabetesosteopati† (M90.8*)

.7 Med multipla komplikationer

.8 Med ospecificerade komplikationer

.9 Utan [uppgift om] komplikationer

ska helst undvikas, men kan vara användbar som bidiagnos

Femteposition

Nationella fördjupningskoder
Frivilliga

Fokus är på diabetessjukdomen!

E10 Diabetes mellitus typ 1 - Femteposition

Gäller även E11.- (typ 2)

- E10.0A Diabetes mellitus typ 1 med ketoacidotiskt koma
- E10.0B Diabetes mellitus typ 1 med hyperosmolärt koma
- E10.0C Diabetes mellitus typ 1 med hypoglykemiskt koma
 - Utesluter: Hypoglykemi utan koma (E10.6A)
 - Icke diabetiskt hypoglykemiskt koma (E15)
- E10.0D Diabetes mellitus typ 1 med laktacidotiskt koma
- E10.0X Diabetes mellitus typ 1 med koma UNS

- E10.1A Diabetes mellitus typ 1 med ketoacidosis
- E10.1B Diabetes mellitus typ 1 med hyperosmolaritet
- E10.1D Diabetes mellitus typ 1 med laktacidosis
- E10.1X Diabetes mellitus typ 1 med acidosis eller hyperosmolaritet UNS

E10 Diabetes mellitus typ 1 - Femteposition

Gäller även E11.- (typ 2)

- E10.2A Diabetes mellitus typ 1 med incipient nefropati
 - *Innefattar:* Med mikroalbuminuri.
- E10.2B Diabetes mellitus typ 1 med manifest nefropati
 - *Innefattar:* Med albuminuri. Med kreatininstegring
- E10.2C Diabetes mellitus typ 1 med (grav) njurinsufficiens
- E10.2W Diabetes mellitus typ 1 med annan specificerad njurkomplikation
- E10.2X Diabetes mellitus typ 1 med njurkomplikation UNS

- E10.3A Diabetes mellitus typ 1 med bakgrundsretinopati
- E10.3B Diabetes mellitus typ 1 med preproliferativ retinopati (PPDR)
- E10.3C Diabetes mellitus typ 1 med proliferativ retinopati
- E10.3D Diabetes mellitus typ 1 med avancerad ögonsjukdom
 - *Innefattar:* Med irisrubeos. Med neovaskulärt glaukom.
Med traktion i glaskroppen
- E10.3E Diabetes mellitus typ 1 med kliniskt signifikant makulaödem
- E10.3F Diabetes mellitus typ 1 med (diabetisk) katarakt
- E10.3W Diabetes mellitus typ 1 med annan specificerad ögonkomplikation
- E10.3X Diabetes mellitus typ 1 med ögonkomplikation UNS

E10 Diabetes mellitus typ 1 – Femteposition, forts.

Gäller även E11.- (typ 2)

- E10.4B Diabetes mellitus typ 1, autonom neuropati
 - *Innefattar:* Med gastropares
 - Med erektil dysfunktion
 - Med blåsrubbning
- E10.4C Diabetes mellitus typ 1 med mononeuropati (akut)
- E10.4D Diabetes mellitus typ 1 med polyneuropati (distal symmetrisk)
- E10.4E Diabetes mellitus typ 1 med (diabetisk) amyotrofi
- E10.4W Diabetes mellitus typ 1 med annan specificerad neurologisk komplikation
- E10.4X Diabetes mellitus typ 1 med neurologisk komplikation UNS
- E10.5A Diabetes mellitus typ 1 med perifer angiopati (utan gangrän)
- E10.5B Diabetes mellitus typ 1 med perifer angiopati med gangrän
- E10.5W Diabetes mellitus typ 1 med annan perifer kärlkomplikation
- E10.5X Diabetes mellitus typ 1 med perifer kärlkomplikation UNS

E10 Diabetes mellitus typ 1 – Femteposition, forts.

Gäller även E11.- (typ 2)

Fokus är på Diabetes!

- E10.6A Diabetes mellitus typ 1 med hypoglykemi utan koma
 - **Innefattar:** Med insulinkänningar
 - **Utesluter:** Hypoglykemi med koma (E10.0C)
- E10.6D Diabetes mellitus typ 1 med (diabetiskt) fotsår
 - **Innefattar:** ”Den diabetiska foten”
- E10.6E Diabetes mellitus typ 1 med annan komplikation från hud och subkutan vävnad
- E10.6F Diabetes mellitus typ 1 med muskuloskeletal komplikation
 - **Innefattar:** Med artropati Med osteopati
- E10.6G Diabetes mellitus typ 1 med periodontal komplikation
- E10.6W Diabetes mellitus typ 1 med annan specificerad komplikation

E10 Diabetes mellitus typ 1

Gäller även E11.- (typ 2)

- E10.7 Diabetes mellitus typ 1 med multipla komplikationer
Används hos en patient med multipla komplikationer men det saknas information om vilka komplikationerna är
Eller om vården gäller något annat, (ex höftfraktur), och de multipla komplikationerna inte handläggs.
- E10.8 Diabetes mellitus typ 1 med ospecificerade komplikationer
(Ska helst undvikas)
- E10.9 Diabetes mellitus typ 1 utan komplikationer
(utan uppgift om komplikationer)

Dessa har inga
fördjupningskoder!

Annan specificerad diabetes E13.-

Tilläggskod kan användas för att ange orsakande läkemedel om läkemedelsutlöst (kapitel 20)

Innefattar:

MODY = Maturity Onset Diabetes of the Young

Klassificering av olika MODY-typer:

- 1 Hepatocyte nuclear factor-4 α HNF-4 α
- 2 Glukokinas GCK
- 3 Hepatocyte nuclear factor-1 α HNF-1 α
- 4 Insulin promoter factor-1 IPF/PDX-1
- 5 Hepatocyte nuclear factor-1 β HNF-1 β
- 6 NeuroD1/Beta2 NeuroD1/Beta2

E13 har inga fördjupningskoder!

Fokus är på Diabetes!

Andra former av Diabetes mellitus

(E12.- Näringsbristrelaterad diabetes) (används inte i Sverige)

E13.- Annan specificerad diabetes

Innefattar:

MODY (maturity onset diabetes of the young)

1 Hepatocyte nuclear factor-4 α HNF-4 α

2 Glukokinas GCK

3 Hepatocyte nuclear factor-1 α HNF-1 α

4 Insulin promoter factor-1 IPF/PDX-1

5 Hepatocyte nuclear factor-1 β HNF-1 β

6 NeuroD1/Beta2 NeuroD1/Beta2

Diabetes mellitus utlöst av läkemedel (Steroider etc)

E14.- Ospecificerad diabetes (Diabetes UNS)

Journaldokumentationen anger ingen specifikation av typ

Dessa har inga fem-teckenkoder (fördjupningskoder)

När vårdens primära fokus är
organmanifestationer
vid Diabetes mellitus

**Koda med asterisk-dagger kombinationer
vilka fokuserar på organmanifestationerna**

Då är Diabetes mellitus som grundsjukdom
underordnat manifestationsproblemet

Några exempel på organmanifestationer

Fokus är på Organmanifestationerna!

- G59.0* E10.4† - E14.4† **Mononeuropati** pga Diabets (Diabetisk mononeuropati)
- G63.2* E10.4† - E14.4† **Polyneuropati** pga Diabets (Diabetisk polyneuropati)
- G73.0* E10.4† - E14.4† **Amyotrofi** pga Diabetes (Diabetisk amyotrofi)
- G99.0* E10.4† - E14.4† **Autonom neuropati** pga Diabetes (Diabetisk autonom neuropati)

- H28.0* E10.3† - E14.3† **Katarakt** pga Diabetes (Diabetisk katarakt)
- H36.0* E10.3† - E14.3† **Retinopati** pga Diabetes (Diabetisk retinopati)
- H36.0B* E10.3† **Proliferativ retinopati** pga Diabetes (Proliferativ diabetisk retinopati)

- I79.2* E10.5†-E14.5† **Angiopati** pga Diabetes

- M14.2* E10.6† - E14.6† **Artropati** pga Diabetes
- M14.6* E10.6† - E14.6† **Neurogen artropati** pga Diabetes
- M90.8* E10.6† - E14.6† **Osteopati** pga Diabetes

Vissa fem-teckenkoder (fördjupningskoder) finns

Diabetesfoten

Definition:

Tillstånd som inkluderar:

- Ischemi
- Osteopati
- Artropati
- Neuropati

Koda gärna varje komponent för sig med asterisk-daggerkombinationer.

OBS!

E10.6D Diabetes mellitus typ 1 med (diabetiskt) fotsår

Innefattar: "Den diabetiska foten"

DIABETES ÄR HUVUDFOKUS!

När anledningen till vårdkontakten är såret, starta med L97.9 Bensår/fotsår

Diabetessår

När anledningen till vårdkontakt är såret, starta med L97.9 Bensår/fotsår

E10-E14

.4† Med neurologiska komplikationer

.5† Med perifera cirkulationsrubbingar

.6† Med diabetisk osteopati (M90.8*)

Med diabetisk artropati (M14.2*)

Med diabetisk neuropatisk artropati (M14.6*)

E15-E16 Andra rubbningar i glukosreglering och bukspottkörtelns inre sekretion

E15 Icke diabetiskt hypoglykemiskt koma (djup medvetslöshet på grund av glukosbrist)

- Hyperinsulinism med hypoglykemiskt koma
- Hypoglykemiskt koma UNS
- Läkemedelsutlöst insulinkoma hos **icke diabetiker**

- Tilläggs kod kan användas för att ange orsakande läkemedel om läkemedelsutlöst (kapitel XX)

E15-E16 Andra rubbningar i glukosreglering och bukspottkörtelns inre sekretion, forts.

E16 Andra rubbningar i bukspottkörtelns inre sekretion

E16.0 Läkemedelsutlöst hypoglykemi utan koma

Tilläggskod kan användas för att ange orsakande läkemedel (kapitel XX)

OBS

Socialstyrelsen anger (2023) att läkemedelsutlöst hypoglykemi hos diabetiker ska kodas med E1x.6A Y57.9 och ATC-kod för läkemedlet
Och inte med E16.0

Aktuella läkemedel: A10A(A-F) Insulin
Perorala antidiabetika: A10BB12 Glimepirid (Glimepirid®)
A10BA02 Metformin (Glukophage®)
A10BB01 Glibenklamid
A10BB07 Glipizid (Mindiab®)
...flera.....

E15-E16 Andra rubbningar i glukosreglering och bukspottkörtelns inre sekretion, forts.

- E16.1 Annan hypoglykemi

- Encefalopati efter hypoglykemiskt koma † (G94.3*)

- Funktionell hyperinsulinism

- Funktionell icke hyperinsulinemisk hypoglykemi

- Hyperinsulinism UNS

- Hyperplasi av pankreasöarnas betaceller UNS

- Medfödd hyperinsulinism

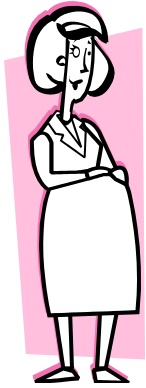
- E16.1A Hyperinsulinism UNS

- E16.1B Betacellshyperplasi UNS

- E16.1C Nesidioblastos

- E16.1W Annan specificerad hypoglykemi

- E16.2 Hypoglykemi, ospecificerad

Diabetes mellitus och graviditet

O24 Diabetes under graviditeten

Innefattar: Vid förlossning och under barnsängstiden

O24.0B Typ 1-diabetes före graviditeten, Whites klass B
O24.0C Typ 1-diabetes före graviditeten, Whites klass C
O24.0D Typ 1-diabetes före graviditeten, Whites klass D
O24.0E Typ 1-diabetes före graviditeten, Whites klass E
O24.0F Typ 1-diabetes före graviditeten, Whites klass F
O24.0X Typ 1-diabetes före graviditeten, Whites klass ospec

O24.1 Typ 2-diabetes före graviditeten

Tilläggs kod kan användas för att ange aktuell manifestation av diabetes mellitus med relevant kod från E10 eller E11.

O24.4A Graviditetsdiabetes, ej insulinbehandlad, Whites klass A
O24.4B Graviditetsdiabetes, insulinbehandlad, Whites klass AB
O24.4X Graviditetsdiabetes, UNS

E89 Endokrina rubbningar och ämnesomsättningssjukdomar efter kirurgiska och medicinska ingrepp som ej klassificeras på annan plats

- E89.0 Hypotyreos efter kirurgiska och medicinska ingrepp
 - Hypotyreos efter strålning
 - Postoperativ hypotyreos
- E89.1 Hypoinsulinism efter kirurgiska och medicinska ingrepp
 - Hyperglykemi efter pankreatektomi
 - Postoperativ hypoinsulinemi
- E89.2 Hypoparatyreooidism efter kirurgiska och medicinska ingrepp
- E89.3 Hypopituitarism efter kirurgiska och medicinska ingrepp
- E89.4 Ovarial svikt efter kirurgiska och medicinska ingrepp
- E89.5 Testikulär hypofunktion efter kirurgiska och medicinska ingrepp
- E89.6 Binjurehypofunktion efter kirurgiska och medicinska ingrepp
- E89.8 Andra specificerade endokrina rubbningar och ämnesomsättningssjukdomar efter kirurgiska och medicinska ingrepp
- E89.9 Endokrina rubbningar och ämnesomsättningssjukdomar efter kirurgiska och medicinska ingrepp, ospecificerade

R73 Förhöjd glukosnivå i blodet

Utesluter:

- Diabetes mellitus (E10-E14)
- Diabetes under graviditet, förlossning och barnsängstid (O24.-)
- Förhöjd glukoshalt i blod hos nyfödd (P70.0-P70.2)
- Hypoinsulinemi efter kirurgiska ingrepp (E89.189.1)

- R73.0 Onormal glukosbelastning

- Kemisk diabetes

- Latent diabetes

- Nedsatt glukostolerans

- Prediabetes**

- R73.0A Glukostolerans, nedsatt (IGT)

- **R73.0B Diabetes, latent (prediabetes)**

- R73.0X Onormalt glukostoleranstest UNS

- R73.9 Ospecificerad hyperglykemi

Anvisningar för kodning av diabetes mellitus och dess komplikationer – Koder ur ICD-10 samt exempel

Dokument på Socialstyrelsen hemsida som går att ladda ner:

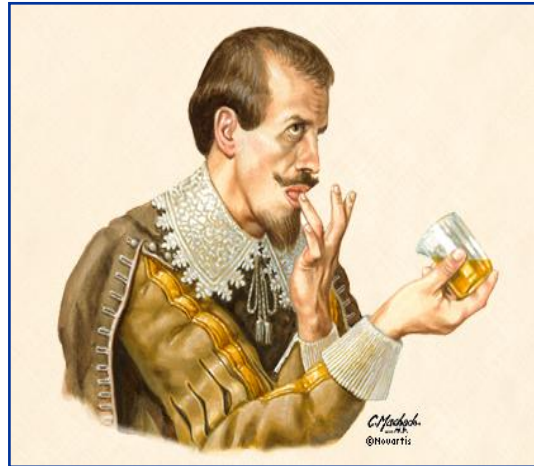
Anvisningar för diagnos- och åtgärdskodning med ICD-10-SE och KVÅ: Kodningsanvisning vid diabetes mellitus och dess komplikationer (sid 86 – 94)

<https://www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/klassifikationer-och-koder/icd-10/>

För alla som klassificerar, på nationell, regional och lokal nivå.

Kan användas av samtliga yrkeskategorier.

Det är väl inte så svårt att koda diabetes mellitus?

olafr@diaqualos.se

